

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Центральноукраїнський державний
університет імені Володимира Винниченка**

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
Філологія (українська мова та література)**

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю **В 11 Філологія**
галузі знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**
Кваліфікація: **доктор філософії**

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ЦДУ ім. В. Винниченка**

Голова вченої ради

Євген СОБОЛЬ

(протокол №14 від 26 травня 2025 р.)

Освітньо-наукова програма

вводиться в дію з 01.09.2025 року

Ректор

Євген СОБОЛЬ

(наказ №83-ун від 27 травня 2025 р.)

Кропивницький 2025

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
Філологія (українська мова та література)

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

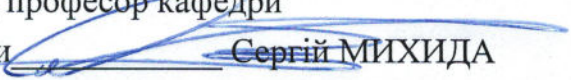
Спеціальність: В 11 Філологія

Кваліфікація: доктор філософії

РОЗРОБЛЕНО РОБОЧОЮ ГРУПОЮ

керівник робочої групи, гарант ОНП

доктор філологічних наук, професор, професор кафедри

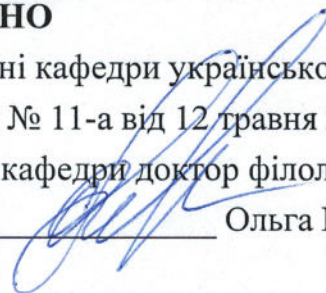
української філології та журналістики **Сергій МИХИДА**

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри української філології та журналістики

(протокол № 11-а від 12 травня 2025 року)

Завідувач кафедри доктор філологічних наук,

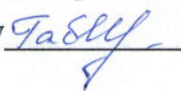
доцент **Ольга КИРИЛЮК**

ПОГОДЖЕНО

на засіданні вченої ради факультету української філології,

іноземних мов та соціальних комунікацій

(протокол № 8 від 14 травня 2025 року)

Декан факультету **Олена ГАБЕЛКО**

ПОГОДЖЕНО

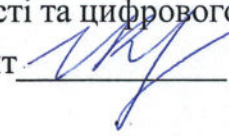
Проректор з наукової роботи

Доктор психологічних наук, професор **Лілія КЛЮЧЕК**

16 травня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник відділу забезпечення якості та цифрового супроводу освіти

кандидат філологічних наук, доцент **Ірина ЖИГОРА**

15 травня 2025 року

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їхнього вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Освітньо-наукова програма використовується під час ліцензування та акредитації освітньої програми, інспектуванні освітньої діяльності зі спеціальності; розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик; визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації, а також професійної орієнтації здобувачів.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП Філологія (українська мова та література) регулюються такими документами: «Положення про освітні програми в Центральнотериторіальному державному університеті імені Володимира Винниченка» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/190>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЦДУ ім. В. Винниченка» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1a>); «Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ ім. В. Винниченка на 2024–2025 навчальний рік» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/19o>).

Реалізацію ОНП також регламентовано такими документами: Положення про академічну свободу та академічну доброчесність (<https://shorturl.cusu.edu.ua/6t>). Положення та норми щодо процедури дотримання академічної доброчесності містяться в Статуті ЦДУ ім. В. Винниченка (п. 3.5, 5.3, 10.14) (<https://shorturl.cusu.edu.ua/s1>); Стратегії розвитку ЦДУ ім. В. Винниченка на 2022-2026 роки (п. 1.5) (<https://shorturl.cusu.edu.ua/vk>); Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка (п. 14) (<https://shorturl.cusu.edu.ua/6s>); Положенні про кваліфікаційні роботи у ЦДУ ім. В. Винниченка (п. 2.8) (<https://shorturl.cusu.edu.ua/rl>); Положенні про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії, доктора та кандидата наук в ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/25c>); Етичному кодексі університетської спільноти в ЦДУ ім. В. Винниченка (п. 4.1) (<https://shorturl.cusu.edu.ua/6u>).

За рекомендаціями стейкхолдерів до ОНП були внесені зміни та доповнення.

ОНП встановлює:

- нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі та обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії;
- інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності;
- програмні результати навчання;
- перелік і обсяг обов'язкових та обсяг вибіркових навчальних дисциплін;
- структурно-логічну схему освітньо-наукової програми.

ОНП використовується під час:

- планування та організації освітнього процесу (розробки навчального плану, робочих навчальних планів, програм та робочих програм навчальних дисциплін і практик, силабусів тощо);
- здійснення заходів щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка.

Користувачі ОНП:

- здобувачі вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки;
- науково-педагогічні працівники, які забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки;
- стейкхолдери;
- приймальна комісія ЦДУ ім. В. Винниченка та ін.

РОЗРОБЛЕНО

робочою групою у складі:

1. Михида Сергій Павлович – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.
2. Кирилюк Ольга Леонідівна – доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.
3. Ключек Григорій Дмитрович – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.
4. Ковтюх Світлана Леонідівна – кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.
5. Козарь Дмитро Володимирович – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри української філології та журналістики факультету української філології, іноземних мов і соціальних комунікацій Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

РЕЦЕНЗІЇ СТЕЙКГОЛДЕРІВ:

1. Дмитрук В. І., кандидат філологічних наук, доцент, директор комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».
2. Кушлик О. П., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.
3. Костусяк Н., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови та лінгводидактики Волинського національного університету імені Лесі Українки.
4. Поліщук В. Т., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури та компаративістики Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.
5. Руснак І. Є., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури, компаративістики та грінченкознавства, декан факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.
6. Івашина О. О., доктор філософії у філології, випускниця ОНП Філологія.
7. Бабенко О. О., заступник директора – зберігач фондів Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України

I. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА

**Профіль програми «Філологія (українська мова та література)»
підготовки докторів філософії в галузі знань В Культура, мистецтво та
гуманітарні науки за спеціальністю В 11 Філологія**

**Profile of the Doctor of Philosophy program in the field of knowledge
B Culture, Arts and Humanities, specialty 0232 Literature and Linguistics**

Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, факультет української філології, іноземних мов і соціальних комунікацій, кафедра української філології та журналістики Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: доктор філософії Degree in Higher Education: Doctors of Philosophy
Офіційна назва освітньої програми	Філологія (українська мова та література) Philology (Ukrainian language and literature)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом PhD; обсяг 40 кредитів ЄКТС, Термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Сертифікат №7794 про умовну (відкладену) акредитацію Філологія (українська мова та література) (доктор філософії) (2024 р.) Строк дії 14.05.2025
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Прийом на навчання за спеціальністю 035 Філологія здійснюється відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 283 від 03.04.2019, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024, № 426 від 08.04.2025}) та Правил прийому на навчання до ЦДУ ім. В. Винниченка на базі другого (магістерського) рівня вищої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст».
Мова(и) викладання	Українська мова
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://shorturl.cusu.edu.ua/1e0

2. Мета освітньої програми	
Забезпечити підготовку докторів філософії за спеціальністю 035 Філологія, здатних розв'язувати комплексні проблеми, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність, спрямовану на підготовку кадрів вищої кваліфікації	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, Спеціальність В11 Філологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова, академічна, у рамках якої можлива наукова та викладацька кар'єра
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Фокус програми спрямовано на засвоєння основних теоретичних і методичних положень мовознавства та літературознавства; формування у здобувачів компетенцій, необхідних для здійснення самостійних цілісних інноваційних досліджень у галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки за спеціальністю В 11 Філологія та провадження викладацької діяльності з дотриманням принципів академічної доброчесності.
Особливості програми	Програма акцентована на проведення фундаментальних досліджень у галузі літературознавства та мовознавства, зокрема українського, із застосуванням найсучасніших інформаційних баз і наукових методів оцінки відповідних явищ і процесів. Особливість програми пов'язується із оригінальним концептуальним підходом, що забезпечує цілісність фахової підготовки викладача-дослідника. Освітня складова програми реалізується упродовж 5 семестрів, обсягом 40 кредитів. Зміст наукової складової ОНП визначається індивідуальним навчальним планом аспіранта. Освітньо-наукова програма спрямована на розвиток інтегральних, загальних, фахових компетентностей, дослідницького потенціалу, академічної культури здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть працювати (згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010): https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text

	2310 Викладач університету та інших закладів вищої освіти 2310.1 Професори та доценти. 2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів. 2320 Викладачі середніх навчальних закладів 2451.1 Літературознавці 2451.2 Письменники, редактори та журналісти 2444.1 Науковий співробітник (філологія) 2444.1 Наукові співробітники (філологія, лінгвістика, переклади) 2444.2 Філологи, лінгвісти, перекладачі та усні перекладачі Сферою працевлаштування є державні та приватні установи й організації; заклади, підпорядковані Міністерству освіти і науки України та іншим галузевим міністерствам: заклади вищої освіти різних форм власності, наукові установи, заклади післядипломної освіти, заклади фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти.
Подальше навчання	Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях засвоєння та продукування знань, зокрема: навчання на дев'ятому (докторському) рівні НРК України у споріднених галузях наукових знань; підготовка на постдокторському рівні НРК України у галузі освіти; участь в освітніх програмах, дослідницьких грантах та стипендіях (у тому числі зарубіжних), які містять додаткові освітні компоненти; діяльність у наукових товариствах, професійних організаціях; а також індивідуальне навчання упродовж усього життя.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес здійснюється з урахуванням процесу інтеграції України в європейський і світовий освітній простір на засадах компетентнісного, системного, особистісного, діяльнісного підходів до навчання. Викладання проводиться у вигляді лекцій, семінарів, індивідуальних занять (для моделювання індивідуальної освітньо-наукової траєкторії здобувача), проходження аспірантської практики в закладі освіти, консультацій з викладачами, самоосвіта з використанням фондів бібліотеки ЦДУ ім. В. Винниченка,

	Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського. Здобувачі забезпечені повноцінним методичним супроводом, що має реалізацію в таких формах роботи: змішане навчання (face- to-face) включно з лекціями та практичними заняттями; навчання через викладання (learning by teaching); самостійне навчання (self-study learning) – самостійна робота, опрацювання інформації в мережі; навчання через дослідження – проєктна робота, підготовка дисертаційної роботи; персоналізоване навчання (personalized learning) – індивідуальні консультації з науковими керівниками; онлайн навчання (online collaborative learning) – спільна робота здобувачів. Онлайн комунікація учасників освітнього процесу здійснюється через сервіси Google Workspace for Education з можливим використанням електронної пошти, платформ для відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet, Skype та ін.) тощо.
Оцінювання	<i>Освітня складова програми.</i> Оцінювання навчальних досягнень здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти здійснюється ресурсами накопичувальної системи шляхом забезпечення внутрішнього моніторингу якості вищої освіти та різних видів контролю: попередній (усне опитування, письмовий контроль), поточний (спостереження, усне опитування, письмовий контроль, тестування, ІНДЗ тощо), семестровий (семестрова атестація), підсумковий контроль (заліки, іспити за білетами). Згідно з «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральнотериторіальному державному університеті імені Володимира Винниченка» (https://shorturl.cusu.edu.ua/6s) система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти базується на таких <i>принципах</i>: - відповідності Місії (https://shorturl.cusu.edu.ua/1e1) та Стратегії розвитку Університету (https://shorturl.cusu.edu.ua/vk) - автономії закладу вищої освіти, як відповідального за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

	- відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти; - усвідомлення усіма співробітниками університету відповідальності за якість вищої освіти та освітньої діяльності; - системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу; - інтегративності (зв'язку освіти з науковими дослідженнями та інноваціями); - компетентнісного підходу, який передбачає перехід із процесної на результатну парадигму навчання; - студентоцентрованого підходу до навчання й викладання із застосуванням гнучких навчальних траєкторій; - орієнтація на поточні й майбутні потреби стейкхолдерів, прагнення до перевищення їхніх очікувань; - залучення здобувачів, роботодавців та інших зацікавлених сторін (стейкхолдерів) до процесу забезпечення якості; - прийняття управлінських рішень на основі аналізу своєчасної, повної й об'єктивної інформації; - залучення всього персоналу до досягнення цілей університету шляхом делегування більшої відповідальності на нижчі рівні управління; - постійне навчання персоналу; - управління освітньою діяльністю університету та відповідними ресурсами як системою взаємопов'язаних процесів. <i>Наукова складова програми.</i> Оцінювання наукової діяльності здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється на основі кількісних і якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи аспіранта. Поточний контроль – звіти аспірантів щодо виконання індивідуального плану наукової роботи на засіданнях випускової кафедри та вченої ради університету. <i>Підсумковий контроль</i> – публічний захист дисертації.
6. Програмні компетентності	

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності	ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 02. Знання стандартів сучасної науково-дослідницької діяльності, вимог, необхідних для втілення наукового дослідження та опублікування, включаючи критичну обізнаність та інтелектуальну чесність; ЗК 03. Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій; ЗК 04. Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні; ЗК 05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати власні оригінальні концепції; ЗК 07. Здатність писати, розмовляти іноземною мовою, представляти результати власних оригінальних досліджень у різних жанрових формах (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо); ЗК 8. Здатність рецензувати публікації (наукові статті, монографії, підручники, посібники тощо) та презентації (виступи на конференціях, наукових семінарах та ін. фахових заходах), а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію; ЗК 9. Дотримуватись норм наукової етики щодо здійснення наукової діяльності та проведення власного наукового дослідження.
Фахові компетентності	ФК 1. Уміння аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів з урахуванням міжнародних стандартів і рекомендацій. ФК 2. Обізнаність із тенденціями розвитку літературного процесу в Україні, Європі та світі,

	специфікою створення художніх текстів та технологією їх редагування. ФК 3. Розуміння мовних явищ на всіх рівнях, концепцій мовленнєвого жанру в сучасній теоретичній і прикладній лінгвістиці, принципів когнітивного моделювання дискурсу. ФК 4. Обізнаність із інноваційними методами та принципами викладання філологічних дисциплін. ФК 5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень. ФК 6. Здатність інтерпретувати літературно-мистецькі та мовні явища в широкому культурологічному, соціально-історичному контексті; кваліфіковано аналізувати й критично осмислювати літературно-мовні факти. ФК 7. Здатність на основі вивчення літературної/мовної інформації продукувати власні ідеї та гіпотези. ФК 8. Здатність в умовах методологічного плюралізму в сучасній філології обирати оптимальну методологічну стратегію для самостійного вирішення науково-дослідних завдань у сфері професійної діяльності. ФК 9. Неухильно дотримуватися засад наукової доброчесності та обстоювати їх у колективі.
7. Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання за спеціальністю	ПРН 1. Знати основні класичні й новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації та найвагоміші сучасні досягнення. Розуміти, характеризувати, аналізувати, порівнювати, класифікувати й критично оцінювати різні напрямки і школи в лінгвістиці та літературознавстві. ПРН 2. Знати стандарти сучасної науково-дослідницької діяльності, вимоги, потрібні для втілення наукового дослідження та його опублікування. ПРН 3. Глибоко розуміти вимоги до наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення викладання філологічних дисциплін у вищій школі. ПРН 4. Обґрунтовувати вибір адекватної методології для предмету філологічного дослідження, запроваджувати актуальні методи наукових досліджень для розв'язання визначено

	кола проблем і завдань у галузі літературознавства/мовознавства. ПРН 5. Проектувати та здійснювати наукове теоретичне і прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі. Генерувати нові креативні ідеї та власні оригінальні концепції. ПРН 6. Аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності; дотримуватися норм наукової етики під час здійснення науково-інноваційної діяльності та проведення власного дослідження. ПРН 7. Уміти організувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань і принципів сучасної вищої освіти, використовувати інноваційні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності. ПРН 8. Володіти основами наукового спілкування українською та іноземною мовами в усній і письмовій формах, застосовувати набуті знання в різних ситуаціях міжкультурного спілкування, під час письмового перекладу наукової літератури та документації з іноземної мови. ПРН 9. Уміти застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні інструменти й технології для забезпечення ефективних наукових та професійних комунікацій. ПРН 10. Аргументовано презентувати державною та іноземною мовами в науковому та ненауковому середовищі результати пошуково-дослідницької діяльності (у формі наукових семінарів, зустрічей, дискусій, під час лекційних і практичних занять). ПРН 11. Уміти кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень, продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти українською та іноземною мовою відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, наукова лекція тощо). ПРН 12. Керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва; критично оцінювати власну навчальну й науково-професійну діяльність.
	8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Відповідає вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 347 від 10.05.2018, № 180 від 03.03.2020, № 365 від 24.03.2021, № 1134 від 31.10.2023. Освітній процес за даною ОНП, згідно таблиці 2 звіту про самооцінювання, здійснюють 3 д.філол.н., 1 д.філос.н., 1 к.філол.н., професори, 1 к.філол.н, доцент, 1 к.пед.н., доцент, які працюють за основним місцем роботи. Викладачі та наукові керівники публікують результати своїх досліджень у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus/Web of Science, фахових виданнях, одноосібних та колективних монографіях, представляють наукові філологічні школи. Стратегія підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів відповідає діючій нормативній базі ЦДУ та будується на наступних принципах: - обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; - прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; - моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійного діяльності; - обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес упродовж всього циклу підготовки за освітньо- науковою програмою. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам. Університет має бібліотечний комплекс площею 2186,9 м² із читальними залами площею 577,6 м² на 360 місць. Заняття за ОНП проводяться на базі навчальних корпусів ЦДУ №1 та №5 у спеціально обладнаних мультимедіа та ПК аудиторіях.

	Матеріально-технічна база та інформаційне забезпечення умов освітньо- наукової діяльності в університеті відповідає усім нормативним вимогам документів МОН та забезпечує досягнення визначених в ОНП Філологія (українська мова та література) мети, цілей, завдань та досягнення ПРН. Здобувачам також доступні до використання спортивні та тренажерні зали, зал скелелазіння, атлетичної підготовки; освітній простір KOWO центр (студентська ініціатива); їдальня та гуртожиток; захисну споруду (укриття) та медпункт. В лабораторіях у повному обсязі наявне сучасне обладнання, необхідне для досягнення програмних результатів навчання за ОНП, методичне забезпечення, є вогнегасники, журнали інструктажів та куточки техніки безпеки.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес забезпечений навчально-методичними матеріалами для вивчення дисциплін, переліком завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін, наскрізними програмами та робочими програми з практик, методичними рекомендаціями щодо написання кваліфікаційних робіт, критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів. На офіційному веб-сайті університету (https://cusu.edu.ua/ua/) розміщена інформація про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, навчальні плани, графіки освітнього процесу. Електронні ресурси бібліотеки університету доступні за посиланням: https://cusu.edu.ua/ua/library-cusu. На основі системи «Ірбіс» функціонує електронний каталог. Існує університетський репозитарій для розміщення наукових праць та методичних матеріалів НПП (https://dspace.cusu.edu.ua/). Створено навчально-методичну базу загальним обсягом 200 Гб, електронних посібників, лекційних матеріалів, додаткової літератури. ЗВО долучає здобувачів до світових освітніх онлайн-платформ Coursera, Udemy, Edx. Пакет спеціалізованого хмарного програмного забезпечення й інструментів для спільної роботи

	від компанії Google <i>Google Workspace for Education</i> сприяє ефективності освітнього процесу під час онлайн навчання.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Передбачено можливість національної кредитної мобільності за бажанням студента, відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.cusu.edu.ua/6p, а також положенням про «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» https://shorturl.cusu.edu.ua/6h. Здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн курси на освітніх платформах. «Тимчасовий порядок надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної мобільності в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка здобувачам вищої освіти з території, на яких ведуться активні бойові дії» https://shorturl.cusu.edu.ua/1dt Укладено діючі договори про співробітництво із ЗВО та науково-дослідними установами України: https://shorturl.cusu.edu.ua/166
Міжнародна кредитна мобільність	Програма розвиває перспективи стажування та участі в науково-дослідних проєктах та програмах академічної мобільності за кордоном. Відповідно до «Положення про програму обміну студентами на навчання на підставі міжнародних Угод про співпрацю» https://shorturl.cusu.edu.ua/d2 та «Положення про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/bsuDY Стратегія міжнародної діяльності університету на 2019–2025 рр. (https://shorturl.cusu.edu.ua/1du) передбачає інтеграцію ЗВО в міжнародний освітній простір через участь НПП та здобувачів у міжнародних програмах академічної мобільності, стажуванні та підвищенні

	кваліфікації, а також участі в підготовці колективних та індивідуальних монографій, що публікуються за межами України, зокрема, публікації статей у виданнях БД Scopus та WoS. (https://shorturl.cusu.edu.ua/16n). ЦДУ укладено 18 міжнародних договорів про розвиток співпраці в науково-освітній сфері, які уможливають перспективи інтернаціоналізації ОНП (https://shorturl.cusu.edu.ua/15q). Функціонує Сектор міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами (https://cusu.edu.ua/ua/vmz/diialnist-viddilu), який забезпечує моніторинг, ознайомлення учасників освітнього процесу та підтримку міжнародних проєктів. Серед них – участь аспірантки Івашиної О. в проєкті DILLUGIS (Digital Labs & Lectures for Ukrainian, German & International Students) для онлайн навчання за курсами Східно-Баварського університету Амберг-Вайден https://shorturl.cusu.edu.ua/i4.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Прийом на навчання здійснюється відповідно до «Правил прийому на навчання до Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка»

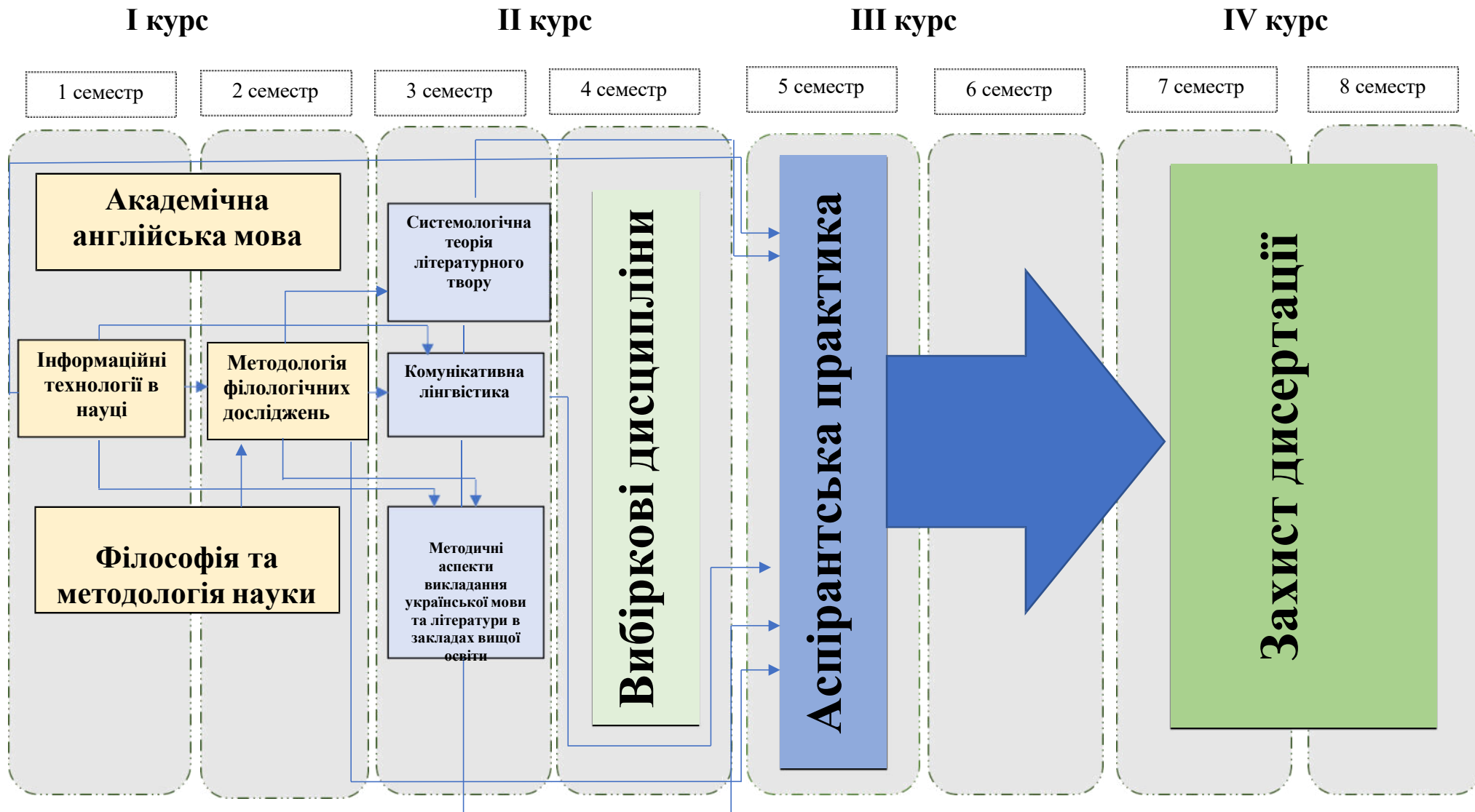
II. Перелік компонентів ОНП та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП для денної та заочної форм навчання

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми (дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП			
Дисципліни загальнонаукової підготовки (ЗП.ОК) I курс			
ОК 1	Академічна англійська мова	5	Залік/Екзамен
ОК 2	Філософія та методологія науки	3	Залік/Екзамен
ОК 3	Методологія філологічних досліджень	3	Екзамен
ОК 4	Інформаційні технології в науці	3	Залік
	Загальний обсяг обов'язкових компонент	14	
Дисципліни професійної наукової підготовки (ПП.ОК) 2 курс			
ОК 5	Системологічна теорія літературного твору	4	Екзамен
ОК 6	Комунікативна лінгвістика	4	Екзамен
ОК 7	Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти	3	Екзамен
	Загальний обсяг обов'язкових компонент	11	

Вибіркові освітні компоненти (ПП.ВК) 2 курс			
ВК 1	Дисципліна 1	3,5	Залік
ВК 2	Дисципліна 2	3,5	Залік
ВК 3	Дисципліна 3	3,5	Залік
	Загальний обсяг вибірових компонент	10,5	
	Всього теоретичного навчання	35,5	
Практична підготовка (ПП.ОК) 3 курс			
ОК 8	Аспірантська практика	4,5	Залік
	Загальний обсяг освітньо- наукової програми	40	

**2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії
за спеціальністю 035 Філологія**

Науково-дослідна робота за темою дисертації			
1 курс	2 курс	3 курс	4 курс
Затвердження теми та плану дисертації	Підготовка та здійснення практичних досліджень	Перегляд та допрацювання наукових знахідок	Завершення роботи над дисертацією
Пошук та критична оцінка літератури	Підтвердження або перегляд гіпотези	Робота над публікаціями	Підготовка та представлення рукопису
Формулювання завдань	Публікації в фахових виданнях з метою апробації дослідження	Виступи на конференціях	Подання дисертації до захисту
Підбір оптимальної методології	Виступи на конференціях	Опрацювання результатів апробації досліджень у педагогічній практиці	
Обговорення первинних результатів роботи		Оформлення цілісної структури наукової роботи, визначення новизни дослідження	

2.3. Опис програми

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
Обов'язкові компоненти ОП		
ІК, ЗК05, ЗК07, ЗК08, ФК5	ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11	Академічна англійська мова (ОК 1)
ІК, ЗК01, ЗК02, ЗК04, ЗК05, ЗК09, ФК1, ФК5, ФК6, ФК9	ПРН2, ПРН4, ПРН5, ПРН6	Філософія та методологія науки (ОК 2)
ІК, ЗК01, ЗК02, ЗК04, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК09, ФК1, ФК5 ФК8	ПРН1, ПРН2, ПРН4, ПРН5	Методологія філологічних досліджень (ОК 3)
ІК, ЗК03, ЗК05, ЗК08	ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10	Інформаційні технології в науці (ОК 4)
ІК, ЗК01, ЗК04, ЗК06, ФК2, ФК6, ФК7	ПРН1, ПРН5, ПРН10	Системологічна теорія літературного твору (ОК 5)
ІК, ЗК01, ЗК04, ЗК06, ФК1, ФК3, ФК5, ФК6, ФК7	ПРН1, ПРН5, ПРН10, ПРН11	Комунікативна лінгвістика (ОК 6)
ІК, ЗК03, ЗК07, ЗК09, ФК4, ФК8, ФК9	ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН11, ПРН12	Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти (ОК 7)
Практична підготовка		
ІК, ЗК03, ФК4, ФК8, ФК9	ПРН3, ПРН7, ПРН9, ПРН11, ПРН12	Аспірантська практика (ОК 8)

III. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Стан готовності дисертації аспіранта (ад'юнкта) до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом (ад'юнктом) його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи (п. 30 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затверджений Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 в редакції Постанови КМУ № 283 від 03.04.2019, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024).

Засідання разової ради для проведення публічного захисту дисертації проводиться за визначеною ЦДУ ім. В. Винниченка процедурою. Після того, як кожен член разової ради відкрито висловлює свою позицію за присудження (або за відмову у присудженні) ступеня доктора філософії, разова спецрада приймає рішення шляхом відкритого голосування про присудження ступеня доктора філософії, якщо його підтримали не менше ніж чотири члени разової ради; або про відмову у присудженні ступеня доктора філософії, якщо його підтримали два чи більше членів разової ради.

На підставі рішення разової спецради про присудження ступеня доктора філософії видається наказ ректора про видачу здобувачеві диплома доктора філософії і додатка європейського зразка не раніше ніж за 15 та не пізніше ніж за 30 календарних днів з дня захисту дисертації. Рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати набрання чинності наказом Університету про видачу диплома доктора філософії. (п. 3.16-3.20 Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії, доктора та кандидата наук у Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка) (<https://shorturl.cusu.edu.ua/25c>)

**IV. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньо-наукової програми**

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК01		+	+		+	+		
ЗК02		+	+					
ЗК03				+			+	+
ЗК04		+	+		+	+		
ЗК05	+	+	+	+				
ЗК06			+		+	+		
ЗК07	+						+	
ЗК08	+		+	+				
ЗК09		+	+				+	
ФК1		+	+			+		
ФК2					+			
ФК3						+		
ФК4							+	+
ФК5	+	+	+			+		
ФК6		+			+	+		
ФК7					+	+		
ФК8			+				+	+
ФК9		+					+	+

**V. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними компетентностями освітньо-наукової програми**

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8
ПРН1			+		+	+		
ПРН2		+	+				+	
ПРН3							+	+
ПРН4		+	+					
ПРН5		+	+		+	+		
ПРН6		+					+	
ПРН7				+			+	+
ПРН8	+			+				
ПРН9	+			+			+	+
ПРН10	+			+	+	+		
ПРН11	+					+	+	+
ПРН12							+	+

VI. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Наукова складова передбачає такі види діяльності:

- проведення наукового дослідження та оформлення дисертації;
- оприлюднення результатів наукового дослідження (опублікування наукових статей, участь у конференціях);
- атестація (публічний захист дисертації).

Науково-дослідна робота здобувача освітнього ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія виконується в межах теми дисертаційної роботи та є основним складником освітньо-наукової програми. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії навчається самостійно здійснювати науковий пошук, збирати та аналізувати джерельну базу дослідження, формулювати проблему роботи, обирати адекватні методи теоретичного та експериментального дослідження, проводити дослідницьку діяльність на всіх його етапах, обробляти дані та використовувати їх для перевірки основних гіпотез дисертації. Науково-дослідна робота виконується під керівництвом наукового керівника, який має право коригувати хід дослідження, несе відповідальність за підготовку здобувача ступеня доктора філософії, своєчасну реалізацію ним етапів дисертаційної роботи та її якість.

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення закладом вищої освіти якості вищої освіти складається з процедур і заходів, передбачених Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Положенням «Про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (протокол № 4 від 26 вересня 2022 р., зі змінами від 28.11.2022, протокол №6), Положенням «Про академічну свободу та доброчесність у Центральнотукаїнському державному університеті» (протокол вченої ради університету №2 від 30.09.2019 р.) зі змінами (протокол вченої ради університету №3 від 28.09.2020, протокол вченої ради університету №10 від 07.02.2022, протокол вченої ради університету №6 від 28.11.2022, протокол № 7 від 05.02.2024); Положенням «Про освітні програми в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (протокол № 2 від 30 вересня 2019 р.) зі змінами (протокол № 4 від 26 вересня 2022 р., протокол №6 від 28.11.2022,); Положенням «Про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-

педагогічних працівників у Центральнотукраїнському державному університеті» (протокол вченої ради університету №2 від 30.09.2019 р.) зі змінами (протокол №6, від 28.11.2022); «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти у Центральнотукраїнському державному університеті» (протокол вченої ради університету №10 від 08.02.2023 р.) тощо та передбачає:

- 1) визначення системи принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм;
- 3) забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;
- 4) наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі для самостійної роботи здобувачів третього рівня вищої освіти за кожною освітньою програмою;
- 5) наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 6) забезпечення публічності інформації про освітні програми, освітні ступені та кваліфікації;
- 7) розбудова ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти і здобувачів рівня доктора філософії;
- 8) забезпечення контролю за дотримання здобувачами ступеня доктора філософії принципів академічної доброчесності.

VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-наукова програма

1. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII «Про освіту» із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII «Про наукову і науково-технічну діяльність» із змінами. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>.
4. Постанова КМУ «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 29 квітня 2015 р. № 266 із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#n11>
5. Наказ МОН від 27.03.2025 р. № 512 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/1ee>
6. Вимоги до оформлення дисертації (редакція від 12 липня 2019 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
7. Наказ МОН України від 13.10.2017 року № 1378 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань прийому на навчання до закладів вищої освіти» (з змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 409 від 23.04.2018).
8. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК

003:2010 // База даних «Законодавство України» / ВР України.
[URL:http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10](http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10)

9. Постанова Кабінету міністрів України від 12.06.2019 р. про затвердження Національної рамки кваліфікацій (НРК) кваліфікаційного рівня зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019 та № 519 від 25.06.2020). [URL:http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п)
10. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (Постанова Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502). [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2023-%D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2023-%D0%BF#Text).
11. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 із змінами [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF)
12. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 зі змінами. [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text).
13. Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах: постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 № 978 (востаннє оновлено постановою КМУ № 255 від 24.03.2021). [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-2001-%D0%BF](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-2001-%D0%BF)
14. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 283 від 03.04.2019, № 502 від 19.05.2023, № 507 від 03.05.2024. [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF)
15. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) (Лист МОН України від 15 серпня 2018 року № 1/11-8681).[URL:https://drive.google.com/file/d/1Mh3V9aACddRxf9EoxWjnmwnympG3j_To/view](https://drive.google.com/file/d/1Mh3V9aACddRxf9EoxWjnmwnympG3j_To/view)

Корисні посилання:

1. Роз'яснення щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми: методичний посібник [Електронне видання] / А. Бутенко, Г. Денискіна, О. Єременко, О. Книш, І. Сімшаг, О. Требенко. Київ : Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, 2024. 127 с. [URL:https://shorturl.cusu.edu.ua/1ed](https://shorturl.cusu.edu.ua/1ed)
2. Корисні матеріали від партнерів і стейкхолдерів. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. [URL:https://naqa.gov.ua/%d1%80%d1%96%d0%b7%d0%bd%d0%b5/#](https://naqa.gov.ua/%d1%80%d1%96%d0%b7%d0%bd%d0%b5/#)
3. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Корисні матеріали. [URL :https://salو.li/B853372](https://salو.li/B853372)
4. Роз'яснення щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми: методичний посібник. / А. Бутенко, Г. Денискіна, О. Єременко, О. Книш, І. Сімшаг, О. Требенко. Київ : Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, 2024. 127 с. [URL :https://salو.li/11d32E0](https://salو.li/11d32E0)

5. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). <https://shorturl.cusu.edu.ua/10s>
6. Нормативні документи щодо академічної доброчесності. URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/1ef>